

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2022/2494**od 9. prosinca 2022.****o odobrenju zahtjeva Litve za reviziju ciljeva performansi za treće referentno razdoblje***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2022) 8985)***(Vjerodostojan je samo tekst na litavskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba), ⁽¹⁾ a posebno njezin članak 11. stavak 3. točku (c),uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba i stavljanju izvan snage provedbenih uredaba (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 18. stavak 1.,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

- (1) U skladu s člankom 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 treba uspostaviti shemu izvedbe usluga u zračnoj plovidbi, uključujući nacionalne planove performansi u kojima se utvrđuju obvezujući ciljevi performansi u skladu s ciljevima na razini Unije koje je Komisija donijela za predmetno referentno razdoblje. Detaljna pravila koja se odnose na te planove performansi utvrđena su u Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s člankom 11. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EZ) br. 549/2004 Komisija ocjenjuje usklađenost ciljeva performansi koje su utvrdile države članice s ciljevima performansi na razini Unije.
- (2) Komisija je 13. travnja 2022. donijela Odluku (EU) 2022/769 ⁽³⁾ u kojoj je zaključila da su ciljevi performansi navedeni u nacrtu plana performansi Republike Litve („Litva“) za treće referentno razdoblje usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije. Na temelju Odluke (EU) 2022/769 Litva je formalno donijela plan performansi za treće referentno razdoblje u skladu s člankom 16. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2019/317.
- (3) Litva je 26. kolovoza 2022. Komisiji podnijela zahtjev za reviziju svojeg kapaciteta na ruti i rutnih ciljeva performansi povezanih s troškovnom učinkovitošću za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke ii. Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 1.⁽²⁾ SL L 56, 25.2.2019., str. 1.⁽³⁾ Odluka Komisije (EU) 2022/769 od 13. travnja 2022. o usklađenosti ciljeva performansi iz nacrtu plana performansi, koji je Litva dostavila u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, s ciljevima performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje (SL L 139, 18.5.2022., str. 116.).

- (4) U skladu s člankom 18. stavkom 1. točkom (b) Provedbene uredbe (EU) 2019/317 Komisija je provjerila je li predviđena revizija koju je zatražila Litva potrebna i razmjerna u kontekstu pruženih obrazloženja te ocijenila usklađenost predviđenih revidiranih ciljeva performansi s ciljevima performansi na razini Unije primjenom kriterija za ocjenjivanje koji su utvrđeni u Prilogu IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.
- (5) Tijelo za ocjenu performansi, koje pomaže Komisiji u provedbi programa performansi u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004, Komisiji je dostavilo izvješće u kojem izlaže svoje savjete u vezi s ocjenom revizije koju je zatražila Litva.

RAZLOZI ZA REVIZIJU CILJEVA PERFORMANSI

- (6) Litva smatra da je njezin zahtjev za reviziju ciljeva performansi za treće referentno razdoblje opravdan nastankom nepredvidivih okolnosti koje proizlaze iz ruskog rata protiv Ukrajine koji je započeo 24. veljače 2022.
- (7) Litva smatra da početne pretpostavke na temelju kojih su postavljeni njezini ciljevi performansi više nisu valjane zbog znatnog smanjenja broja prelijetanja u zračnom prostoru Litve, što je posljedica ruskog rata protiv Ukrajine, sankcija koje je zbog toga provela Unija i protumjera koje je poduzela Rusija. Litva navodi da se očekuje da će se broj letova u njezinu zračnom prostoru koji se obavljaju u skladu s pravilima instrumentalnog letenja („IFR”) i broj jedinica rutnih usluga zabilježenih za te letove znatno smanjiti u usporedbi s pretpostavkama o prometu utvrđenima u planu performansi.
- (8) IFR kretanja predviđena za njezinu zonu naplate rutnih naknada za kalendarske godine 2022., 2023., 2024. u zahtjevu Litve za reviziju u usporedbi s brojkama navedenima u planu performansi prikazana su u sljedećoj tablici:

Litva IFR kretanja po godini	2022.	2023.	2024.
<i>Predviđanje prometa utvrđeno u planu performansi, izraženo u tisućama IFR kretanja</i>	220	255	291
Ažurirano predviđanje prometa, izraženo u tisućama IFR kretanja	186	213	217
Razlika	– 15,5 %	– 16,5 %	– 25,4 %

- (9) Jedinice usluga koje je Litva predvidjela za svoju zonu naplate rutnih naknada za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024., u usporedbi s brojkama iz nacrtu plana performansi, prikazane su u sljedećoj tablici:

Litva Jedinice rutnih usluga po godini	2022.	2023.	2024.
<i>Predviđanje prometa utvrđeno u planu performansi, izraženo u tisućama jedinica usluga</i>	506	611	673
Ažurirano predviđanje prometa, izraženo u tisućama jedinica rutnih usluga	372	416	435
Razlika	– 26,4 %	– 32,0 %	– 35,4 %

- (10) Komisija napominje da je Litva u svojem zahtjevu za reviziju upotrijebila lokalna predviđanja prometa za jedinice usluga i IFR kretanja koja su viša od osnovnog predviđanja službe Eurocontrola za statistiku i predviđanja („STATFOR”) objavljenog u lipnju 2022. Lokalna predviđanja prometa u Litvi optimističnija su od predviđanja STATFOR-a. Litva objašnjava da je razlika posljedica upotrebe novijih podataka o razvoju prometa iz kojih je vidljivo da se veliki gubici prometa zabilježeni u ožujku i travnju 2022. nisu nastavili tijekom sljedećih mjeseci.
- (11) U usporedbi s planom performansi godišnja smanjenja broja jedinica usluga za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. iznose približno od – 26 % do – 35 %. Međutim, nije predviđeno smanjenje broja letova prema pravilima IFR-a u litavskom zračnom prostoru po istoj stopi kao i jedinice rutnih usluga. Ta je razlika posljedica znatnog smanjenja prelijetanja, što u prosjeku dovodi do razmjerno većeg broja jedinica rutnih usluga od letova koji slijeću i polijeću iz zračnih luka u Litvi. Komisija stoga napominje da se ne očekuje da će se radno opterećenje pružatelja usluga u zračnoj plovitbi („ANSP”), koje ovisi o kontroliranim letovima, smanjiti u korelaciji sa smanjenjem prihoda koje proizlazi iz manjeg broja jedinica rutnih usluga.
- (12) Litva objašnjava da manjak prihoda od naknada za zračnu plovitbu uzrokovan nižim razinama prometa u kombinaciji s visokom inflacijom i pritiskom na plaće na tržištu rada ozbiljno utječe na sposobnost pružatelja usluga u zračnoj plovitbi da ispune buduće financijske obveze i provede planirana ulaganja. Litva stoga navodi da je revizija ciljeva performansi ključna kako bi se zajamčila financijska snaga pružatelja usluga u zračnoj plovitbi i odgovarajuća sredstva za nacionalno nadzorno tijelo koje se financira prihodima od naknada za usluge u zračnoj plovitbi.
- (13) Komisija potvrđuje da početne pretpostavke na kojima se temelji litavski plan performansi više nisu valjane zbog znatnog smanjenja zračnog prometa uslijed ruskog rata protiv Ukrajine. Nadalje, Komisija se slaže da je revizija ciljeva performansi potrebna i razmjerna kako bi se osigurala operativna i financijska održivost pružatelja usluga u zračnoj plovitbi i riješio manjak likvidnosti s kojim se suočava zbog promjene okolnosti.
- (14) Komisija stoga smatra da zahtjev za reviziju koji je podnijela Litva ispunjava uvjete za reviziju lokalnih ciljeva performansi utvrđene u članku 18. stavku 1. točki (a) podtočki ii. Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

OCJENA PREDVIĐENIH REVIDIRANIH CILJEVA PERFORMANSI

Ciljevi performansi povezani s kapacitetom

- (15) Litva traži reviziju svojih ciljeva povezanih s kapacitetom na ruti za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. zbog promjene okolnosti opisane u uvodnim izjavama od (6) do (13), posebno zbog predviđenog smanjenja broja IFR kretanja u tim kalendarskim godinama i učinka koji će to imati na pružanje kapaciteta.
- (16) U sljedećoj tablici prikazani su ciljevi performansi kapaciteta na ruti u Litvi za treće referentno razdoblje, kako su navedeni u planu performansi, i planirani revidirani ciljevi performansi koje je Litva predložila u svojem zahtjevu za reviziju. U tablici su navedene i odgovarajuće referentne vrijednosti iz plana mrežnih operacija dostupnog 2. lipnja 2021. kada su doneseni revidirani ciljevi performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje, koje je Komisija upotrijebila za potrebe ocjenjivanja usklađenosti lokalnih ciljeva povezanih s kapacitetom s ciljevima performansi na razini Unije na temelju točke 1.3. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

Litva	2022.	2023.	2024.
Ciljevi povezani s kapacitetom na ruti uključeni u plan performansi, izraženi u minutama kašnjenja u upravljanju protokom zračnog prometa („ATFM”) po letu	0,03	0,03	0,03
Predviđeni revidirani ciljevi povezani s kapacitetom na ruti, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a po letu	0,02	0,02	0,02
Referentne vrijednosti	0,03	0,03	0,03

- (17) Komisija primjećuje da su planirani revidirani ciljevi povezani s kapacitetom koje je predložila Litva niži i stoga ambiciozniji od odgovarajućih nacionalnih referentnih vrijednosti za svaku kalendarsku godinu.
- (18) Komisija nadalje napominje da je Litva prilagodila mjere utvrđene u planu performansi za postizanje lokalnih ciljeva povezanih s kapacitetom na ruti kako bi se uzele u obzir promjene okolnosti.
- (19) Stoga bi, s obzirom na uvodne izjave 16., 17. i 18., ciljeve povezane s kapacitetom na ruti koje je Litva predložila u svojem zahtjevu za reviziju trebalo smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije.

Ciljevi performansi povezani s troškovnom učinkovitošću

- (20) Litva zahtijeva reviziju svojih rutnih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitošću za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. kao odgovor na promjenu okolnosti navedenih u uvodnim izjavama od (6) do (13), posebno smanjenog predviđanja jedinica usluga za te kalendarske godine i učinka koji će to imati na prihode i financijsku snagu pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.
- (21) U sljedećoj tablici navedeni su rutni ciljevi performansi povezani s troškovnom učinkovitošću za treće referentno razdoblje za zonu naplate u Litvi, kako su navedeni u planu performansi, i planirani revidirani ciljevi performansi za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. koje je Litva predložila u svojem zahtjevu za reviziju. Polazne vrijednosti za 2014. i 2019. te ciljevi performansi za 2020. i 2021. ostaju nepromijenjeni.

Zona naplate rutnih naknada u Litvi	2022.	2023.	2024.
<i>Rutni ciljevi povezani s troškovnom učinkovitošću navedeni u planu performansi, izraženi kao utvrđeni jedinični rutni trošak (u realnim vrijednostima cijena iz 2017.)</i>	44,40 EUR	41,02 EUR	37,52 EUR
Predviđeni revidirani rutni ciljevi povezani s troškovnom učinkovitošću, izraženi kao utvrđeni jedinični rutni trošak (u realnim vrijednostima cijena iz 2017.)	48,87 EUR	46,90 EUR	45,96 EUR

- (22) Komisija primjećuje da planirana revizija lokalnih ciljeva Litve povezanih s troškovnom učinkovitošću za 2022., 2023. i 2024. u odnosu na plan performansi rezultira ukupnim utvrđenim jediničnim troškom višim za 16,0 % tijekom te tri kalendarske godine i 11,1 % višim tijekom trećeg referentnog razdoblja u cjelini. Ta povećanja utvrđenog jediničnog troška u potpunosti su posljedica znatnog pogoršanja predviđanja jedinice usluga utvrđenog u uvodnoj izjavi (9), koje je posljedica ruskog rata protiv Ukrajine.
- (23) Litva je djelomično nadoknadila manji broj predviđenih jedinica usluga za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. smanjenjem utvrđenih troškova. Komisija napominje da Litva predlaže smanjenje utvrđenih troškova u realnim vrijednostima u cijenama iz 2017. za svaku od tih godina, kako je utvrđeno u sljedećoj tablici:

Zona naplate rutnih naknada u Litvi	2022.	2023.	2024.
<i>Početni utvrđeni troškovi u realnim vrijednostima u cijenama iz 2017. (uključeni u plan performansi)</i>	22,5 milijuna EUR	25,1 milijuna EUR	25,3 milijuna EUR
Planirani revidirani utvrđeni troškovi u realnim vrijednostima cijena iz 2017.	18,2 milijuna EUR	19,5 milijuna EUR	20,0 milijuna EUR
Razlika	– 19,0 %	– 22,2 %	– 20,8 %

- (24) Zahtjev za reviziju sadržava ažuriranu prognozu inflacije za Litvu za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024., kako je navedeno u sljedećoj tablici:

Zona naplate rutnih naknada u Litvi	2022.	2023.	2024.
<i>Početni indeks inflacije, s predviđenom godišnjom promjenom inflacije u zagradi (podaci uključeni u plan performansi)</i>	112,4 (2,8 %)	115,4 (2,7 %)	117,8 (2,1 %)
Revidirani indeks inflacije s godišnjom promjenom inflacije u zagradi	130,6 (17,9 %)	141,7 (8,5 %)	146,0 (3,0 %)

- (25) U sljedećoj tablici prikazani su utvrđeni troškovi u nominalnim vrijednostima za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024.:

Zona naplate rutnih naknada u Litvi	2022.	2023.	2024.
<i>Početni utvrđeni troškovi u nominalnim vrijednostima (uključeni u plan performansi)</i>	24,5 milijuna EUR	27,9 milijuna EUR	28,6 milijuna EUR
Predviđeni revidirani utvrđeni troškovi u nominalnim vrijednostima	21,9 milijuna EUR	24,9 milijuna EUR	26,1 milijuna EUR
Razlika	– 10,4 %	– 10,9 %	– 8,9 %

- (26) Komisija primjećuje da je Litva unatoč reviziji prognoze inflacije navise smanjila nominalne utvrđene troškove za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. Komisija napominje da mjere ograničavanja troškova koje je uvela Litva ne samo da neutraliziraju učinak predviđenog rasta inflacije na troškovnu osnovicu, već dovode i do znatnog daljnjeg smanjenja utvrđenih troškova koji se naplaćuju korisnicima zračnog prostora.
- (27) Komisija je ocijenila usklađenost planiranih revidiranih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitošću koje je predložila Litva na temelju točke 1.4. podtočaka (a), (b) i (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.
- (28) Kad je riječ o točki 1.4. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je kretanje utvrđenog rutnog jediničnog troška na razini zone naplate, koje je iznosilo +5,1 % tijekom trećeg referentnog razdoblja, slabije od kretanja na razini Unije, koje je iznosilo +1,0 % tijekom istog razdoblja.
- (29) Kad je riječ o točki 1.4. podtočki (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je dugoročno kretanje utvrđenog rutnog jediničnog troška na razini zone naplate, koje je iznosilo +0,2 % tijekom drugog i trećeg referentnog razdoblja, slabije od dugoročnog kretanja na razini Unije, koje je iznosilo – 1,3 % tijekom istog razdoblja.
- (30) Kako je navedeno u uvodnim izjavama (8) i (9), Komisija podsjeća da su promjene u prometu uslijed ruskog rata protiv Ukrajine dovele do ozbiljnog pogoršanja prognoze prometa u Litvi za treće referentno razdoblje, što se odražava u znatno smanjenom broju predviđenih jedinica usluga za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. Stoga je za potrebe kriterija za ocjenjivanje opisanih u uvodnim izjavama (28) i (29) potrebno i primjereno ispitati bi li Litva zadovoljila trendove troškovne učinkovitosti na razini Unije da nije došlo do znatnog smanjenja prometa za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024., koje je posljedica promijenjenih okolnosti.
- (31) U tu je svrhu Komisija ponovno izračunala kretanje utvrđenog jediničnog troška u Litvi tijekom trećeg referentnog razdoblja i dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška u Litvi tijekom drugog i trećeg referentnog razdoblja na temelju osnovnog predviđanja prometa STATFOR-a Eurocontrola iz listopada 2021. Tim ponovnim izračunom dobiveni su prilagođeni utvrđeni jedinični trošak za Litvu od – 7,9 % tijekom trećeg referentnog razdoblja i prilagođeno dugoročno kretanje utvrđenog rutnog jediničnog troška za Litvu, koje je iznosilo – 5,5 % tijekom drugog i trećeg referentnog razdoblja. Oba su prilagođena kretanja znatno niža od odgovarajućih kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije od + 1,0 % odnosno – 1,3 %. Stoga, da nije bilo promjena u prometu uzrokovanih ruskim ratom protiv Ukrajine, Litva bi ispunila kriterije za ocjenjivanje iz uvodnih izjava (28) i (29).

- (32) Kad je riječ o točki 1.4. podtočki (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je polazna vrijednost utvrđenog jediničnog troška od 37,64 EUR na razini zone naplate u Litvi (izražena u cijenama iz 2017.) za 46,4 % viša od prosječne polazne vrijednosti od 25,71 EUR (izražene u cijenama iz 2017.) relevantne usporedne skupine.
- (33) Komisija potvrđuje da su planirani revidirani ciljevi povezani s troškovnom učinkovitošću za zonu naplate u Litvi viši od početnih ciljeva uključenih u plan performansi donesen 2022. Međutim, to pogoršanje u potpunosti je posljedica znatno nižih pretpostavki o prometu. Ako se isključi negativan učinak promjena u prometu koje su posljedica ruskog rata protiv Ukrajine, jasno je da Litva zadovoljava i kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini Unije i dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini Unije. Neovisno o razlici između polazne vrijednosti Litve i prosjeka usporedne skupine iz uvodne izjave (32), Komisija smatra da postoji dovoljno razloga da se planirani revidirani ciljevi troškovne učinkovitosti u Litvi smatraju usklađenima s ciljevima performansi povezanim s troškovnom učinkovitošću na razini Unije za treće referentno razdoblje.
- (34) Nadalje, s obzirom na navedeno u uvodnim izjavama od (23) do (26), Komisija napominje da je Litva poduzela mjere za ograničavanje troškova kako bi ublažila te iznimne okolnosti znatnim smanjenjem svojih utvrđenih troškova, u realnim i nominalnim vrijednostima, za ostatak trećeg referentnog razdoblja. S tim povezane mjere utvrđene u zahtjevu Litve za reviziju obuhvaćaju odgodu zapošljavanja za određena slobodna radna mjesta i smanjenje planiranog broja kontrolora zračnog prometa u operacijama do kraja trećeg referentnog razdoblja. Komisija smatra da su te mjere ograničavanja troškova općenito razmjerne smanjenju kretanja IFR-a koje se predviđa za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024., kako je navedeno u uvodnoj izjavi (8).
- (35) Stoga bi, s obzirom na navedeno u uvodnim izjavama od (20) do (34), revidirane rutne ciljeve povezane s troškovnom učinkovitošću koje je Litva predložila u svojem zahtjevu za reviziju trebalo smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije.

ZAKLJUČCI

- (36) Stoga bi, s obzirom na uvodne izjave od (6) do (35), Litvi trebalo odobriti da revidira svoje ciljeve performansi povezane s kapacitetom i troškovnom učinkovitošću za kalendarske godine 2022., 2023. i 2024. u skladu sa zahtjevom za reviziju podnesenim 26. kolovoza 2022.,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se zahtjev za reviziju koji je Litva podnijela 26. kolovoza 2022. u pogledu ciljeva performansi za treće referentno razdoblje u ključnim područjima performansi povezanim s kapacitetom i troškovnom učinkovitošću.

Litvi se odobrava donošenje revidiranog plana performansi koji uključuje predložene ciljeve performansi navedene u Prilogu, a koji su u skladu s ciljevima performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Litvi.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. prosinca 2022.

Za Komisiju
Adina-Ioana VĂLEAN
Članica Komisije

PRILOG

Ciljevi performansi navedeni u zahtjevu Litve za reviziju ciljeva performansi za treće referentno razdoblje, za koje je utvrđeno da su u skladu s ciljevima performansi na razini Unije

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S KAPACITETOM

Prosječno kašnjenje na ruti ATFM-a u minutama po letu

Litva	2022.	2023.	2024.
Predviđeni revidirani ciljevi povezani s kapacitetom na ruti, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a po letu	0,02	0,02	0,02

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S TROŠKOVNOM UČINKOVITOŠĆU

Utvrđeni jedinični trošak za rutne usluge u zračnoj plovidbi

Zona naplate rutnih naknada u Litvi	2022.	2023.	2024.
Predviđeni revidirani rutni ciljevi povezani s troškovnom učinkovitošću, izraženi kao utvrđeni jedinični rutni trošak (u realnim vrijednostima cijena iz 2017.)	48,87 EUR	46,90 EUR	45,96 EUR